

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag
till lag om ändring av personuppgiftslagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att personuppgiftslagen ändras så att kommissionens beslutsfattande med stöd av det så kallade personuppgiftsdirektivet beaktas i bestämmelserna.

Enligt personuppgiftsdirektivet får personuppgifter i allmänhet översändas till stater utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorium endast under förutsättning att staten i fråga tryggar en tillräcklig dataskyddsnivå. Kommissionen kan i ett

förfarande som regleras i personuppgiftsdirektivet fatta för medlemsstaterna bindande beslut om huruvida dataskyddsnivån är tillräcklig eller otillräcklig. Det föreslås att personuppgiftslagen kompletteras med bestämmelser om kommissionens beslutsfattande och beslutens bindande verkan.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Regleringen av översändande av personuppgifter till stater utanför EU

Syftet med Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (95/46/EG), nedan *personuppgiftsdirektivet*, är att trygga den enskildes grundläggande rättigheter och friheter, i synnerhet rätten till privatliv i samband med automatisk databehandling av personuppgifter och manuell personregisterföring samt det fria flödet av personuppgifter mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen. Eftersom det bland annat på grund av den internationella handeln är nödvändigt att kunna översända personuppgifter från en stat till en annan, utgör det skydd av den enskildes personuppgifter som personuppgiftsdirektivet säkerställer inte ett hinder för översändande av personuppgifter till sådana tredje stater som kan trygga en tillräcklig dataskydds nivå.

Personuppgiftsdirektivet tillämpas på en sådan behandling av personuppgifter som omfattas av gemenskapsrätten dvs. rättssystemet inom första pelaren i Europeiska unionen. Också ett beslut av kommissionen på basis av personuppgiftsdirektivet om en tillräcklig nivå på dataskyddet i ett tredje land kan sålunda rikta sig enbart mot en sådan behandling av personuppgifter som genomförs inom den första pelaren. Personuppgiftsdirektivet tillämpas inte på en sådan behandling av personuppgifter som genomförs inom Europeiska unionens andra och tredje pelare såsom en sådan behandling av personuppgifter som hänför sig till åtgärder som gäller den allmänna säkerheten, försvaret, statens säkerhet och statens verksamhet på straffrättens område och vilka avses i V och VI avdelningen i unionsfördraget.

Meningen var att de lagstiftningsåtgärder som personuppgiftsdirektivet förutsätter

skulle genomföras i medlemsstaterna senast den 24 oktober 1998. Behandlingen av personuppgifter sådan den förutsätts vara enligt direktivet har i Finland genomförts med personuppgiftslagen (523/1999) som trädde i kraft den 1 juni 1999. I en del av medlemsstaterna har direktivet fortfarande inte genomförts. Personuppgiftslagen är till sitt tillämpningsområde en täckande allmän lag som reglerar behandlingen av personuppgifter och som tillämpas som ett komplement vid sidan av den speciallagstiftning som reglerar behandlingen av personuppgifter inom ett givet område.

Personuppgifter kan enligt den huvudregel som finns i artikel 25 i personuppgiftsdirektivet översändas till ett så kallat tredje land utanför EU endast om detta tredje land säkerställer en adekvat skydds nivå. Bedömningen av om skydds nivån i ett tredje land är adekvat skall enligt artikel 25.2 ske på grundval av alla de förhållanden som har samband med en överföring eller en grupp av överföringar av uppgifter. Härvid skall särskilt beaktas uppgifternas art, den avsedda behandlingen eller de avsedda behandlingarnas art och varaktighet, ursprungslandet och det slutliga bestämmelselandet, de allmänna respektive särskilda rättsregler som gäller i ifrågavarande tredje land liksom de regler för yrkesverksamhet och säkerhet som gäller där.

Den princip som finns i artikel 25 i personuppgiftsdirektivet framgår i den finska lagstiftningen av personuppgiftslagens 22 §. Enligt denna bestämmelse får personuppgifter översändas till stater utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorium eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) endast om staten i fråga tryggar en tillräcklig dataskydds nivå. Bedömningen av om dataskydds nivån är tillräcklig i staten i fråga görs fall för fall av den registeransvarige och dataombudsmannen till vilken den registeransvarige enligt 36 § 2 mom. 1 punkten skall meddela att personuppgifter översänds på de grunder som avses i 22 §. EES-staterna har i personuppgiftslagen jämförts med medlemsstaterna i EU eftersom EES-staterna

Island, Norge och Liechtenstein, vilka inte hör till EU, har förbundit sig att sätta i kraft lagstiftning som uppfyller kraven i direktivet.

I artikel 26 i personuppgiftsdirektivet bestäms om de grunder för undantag som ger rätt att översända personuppgifter till ett sådant tredje land som inte säkerställer en adekvat dataskyddsnivå på det sätt som avses i artikel 25.2. Överföring av personuppgifter får enligt artikel 26.1 ske bland annat om de registrerade otvetydigt har samtyckt till den planerade överföringen eller om överföringen är nödvändig för att fullgöra ett avtal mellan den registrerade och den registeransvarige eller för att göra ett rättsligt anspråk. En medlemsstat får enligt artikel 26.2 tillåta en överföring till ett tredje land om den registeransvarige ställer tillräckliga garantier för skyddet av den enskildes privatliv.

En reglering som motsvarar artikel 26 i personuppgiftsdirektivet ingår i personuppgiftslagens 23 §. I denna paragraf bestäms när det är möjligt att översända personuppgifter till en stat utanför EU eller EES, om ovan nämnda allmänna förutsättningar i 22 § för att översända personuppgifter inte uppfylls.

1.1. Kommissionens beslut

Allmänt

Kommissionen kan enligt artikel 25.6 i personuppgiftsdirektivet konstatera att ett tredje land har en dataskyddsnivå som är adekvat i den mening som avses i artikel 25.2. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa kommissionens beslut. Med stöd av artikel 25.4 kan kommissionen i ett förfarande som avses ovan konstatera att dataskyddsnivån i ett tredje land inte är adekvat. Härvid skall medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att hindra överföring av personuppgifter till ifrågavarande tredje land.

Dataskyddsnivån kan vara adekvat i ett tredje land till exempel på grund av den dataskyddslagstiftning som gäller där eller för att dataskyddet i landet i fråga tryggas på något annat sätt, till exempel genom allmänna eller branschspecifika rättsregler eller genom att

vissa skyddsåtgärder skall iakttas. I olika länder råder sinsemellan avvikande synsätt i fråga om dataskyddet. Därför måste frågan om huruvida dataskyddet är adekvat bedömas och kommissionens beslut fattas så att tredje länder som har likvärdigt dataskydd behandlas på samma sätt utan godtycklig eller orättvis diskriminering och så att dolda handelshinder kan undvikas i enlighet med gemenskapens nuvarande internationella förpliktelser.

I artikel 31.2 i personuppgiftsdirektivet beskrivs det förfarande i enlighet med vilket kommissionen konstaterar om dataskyddsnivån är adekvat. Kommissionen biträds av en kommitté som är sammansatt av företrädare för medlemsstaterna. Kommitténs ordförande företräder kommissionen. Ordföranden förelägger kommittén förslag till åtgärder och kommittén skall yttra sig över förslaget. Kommissionen rådfrågar också tillsynsmyndigheterna för dataskyddet i medlemsstaterna. Dessa myndigheter tar ställning till ärendet i fråga i den arbetsgrupp som avses i artikel 29 i personuppgiftsdirektivet. Kommissionen fattar beslut om åtgärder när den fått kommitténs yttrande. Om åtgärderna avviker från kommitténs yttrande, skall kommissionen omedelbart underställa rådet ärendet och uppskjuta åtgärderna. Rådet kan med kvalificerad majoritet fatta ett beslut som avviker från kommissionens.

Enligt artikel 26.4 i personuppgiftsdirektivet är det med avvikelse från förutsättningarna i artikel 25 möjligt att översända personuppgifter också om kommissionen i enlighet med det förfarande som avses i artikel 31.2 beslutar att vissa standardavtalsklausuler erbjuder tillräckliga garantier för skydd av den enskildes privatliv.

Kommissionen har den 26 juli 2000 fattat sina första beslut om huruvida dataskyddsnivån är adekvat i *Förenta staterna*, *Ungern* och *Schweiz*. För Ungerns och Schweiz del ansåg kommissionen att dataskyddsnivån tryggas tillräckligt väl genom nationell lagstiftning. För Förenta staternas del ansåg kommissionen att det så kallade Safe harborsystemet tryggar ett adekvat dataskydd. Kommissionens beslut kan alltid justeras när erfarenheterna av beslutets genomförande vi-

sar att det är behövt. I vilket fall som helst bedömer kommissionen genomförandet av beslutet tre år efter att de har delgetts medlemsstaterna.

Lagstiftningen i Ungern och Schweiz

Kommissionen har i sina beslut av den 26 juli 2000 ansett att Ungern och Schweiz i all behandling av personuppgifter som hör till personuppgiftsmyndighetens tillämpningsområde har en sådan dataskyddsnivå att personuppgifter kan överföras till dessa stater från EU. Detta beror på dessa staters dataskyddslagstiftning och på att staterna i fråga har anslutit sig till konventionen av år 1981 mellan medlemsstaterna i Europarådet om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (FördrS 36/2000). I vardera staten har tillämpningen av bestämmelserna om dataskydd tryggats genom rättsmedel och genom att oberoende myndigheter utövar tillsyn över dataskyddet.

I Ungern tryggas skyddet av personuppgifter både i grundlagen och i en dataskyddslag som trädde i kraft den 1 maj 1993. Bestämmelser som gäller skyddet av personuppgifter finns också i branchspecifika lagar.

Också i Schweiz regleras skyddet av personuppgifter både i grundlagen och i förbundsstatens och kantonernas lagstiftning. I förbundsstatens grundlag garanteras alla enskilda personer rätt till skydd för privatlivet och särskilt rätt till skydd mot missbruk av personuppgifter. I rättspraxis har förbundsstatsdomstolen fastställt allmänna principer som tillämpas på behandlingen av personuppgifter såväl på förbundsstatsnivå som i kantonerna.

Den schweiziska förbundsstatens allmänna dataskyddslag trädde i kraft den 1 februari 1993. Lagen tillämpas på behandling av personuppgifter vid förbundsstatsorganen och inom hela den privata sektorn samt då kantonsorganen vid behandlingen verkställer förbundsstatens lagstiftning, om inte kantonerna bestämmer att kantonernas bestämmelser om dataskydd skall tillämpas på behandlingen i fråga. De flesta kantoner har utfärdat lagar om dataskyddet inom sådana branscher som hör till deras behörighet. I andra kantoner styrs behandlingen av data av

bestämmelser som utfärdats i form av reglementen eller av principer som utvecklats i kantonernas domstolar.

Förenta staterna och Safe harbor-systemet

Till skillnad från ovan nämnda stater har Förenta staterna ingen allmän dataskyddslagstiftning. Eftersom det bland annat på grund av handelspolitiska skäl har ansetts som viktigt att överföringar av personuppgifter till Förenta staterna skall kunna ske på ett så smidigt sätt som möjligt har kommissionen och Förenta staternas regering varit tvungna att fundera ut lösningar som tryggar en adekvat nivå på dataskyddet vid överföring av personuppgifter.

Kommissionen har den 26 juli 2000 efter förhandlingar med Förenta staterna i enlighet med artikel 25.5 i personuppgiftsdirektivet beslutat att en adekvat dataskyddsnivå vid överföring av personuppgifter till Förenta staterna är tryggad om mottagaren av uppgifterna i Förenta staterna har förbundit sig att iaktta internationella så kallade Safe harbor ("trygghetshamn") -principer som godkänts av Förenta staternas handelsministerium (US Department of Commerce) och kommissionen och fastställts av Förenta staternas handelsministerium.

Till Safe harbor-systemet kan ansluta sig amerikanska organisationer inom vilka lagstiftning eller bestämmelser som tryggar ett effektivt skydd av personuppgifter tillämpas. Ett i kommissionens beslut nämnt amerikanskt statligt organs lagbestämda behörighet skall omfatta organisationen i fråga och statsorganet skall ha befogenhet att pröva klagomål över och fastställa ersättningar för otillbörligt eller vilseledande handelsbruk samt erbjuda rättsskydd för den enskilde om principerna inte iakttas.

De organisationer som har anslutit sig till systemet måste iaktta Safe harbor-principerna och förbinda sig till att iaktta dem i offentligheten. Om en organisation som har anslutit sig till Safe harbor-systemet inte iakttar dataskyddsprinciperna, måste talan i ärendet kunna väckas med stöd av Federal Trade Commission Act, som avser otillbörligt eller bedrägligt förfarande som är förknippat med eller påverkar handelstrans-

aktioner, eller någon annan motsvarande lag som förbjuder förfarandet i fråga.

Till Safe harbor-systemet ansluter man sig genom en anmälan till Förenta staternas handelsministerium eller till en namngiven företrädare. Förenta staternas handelsministerium eller dess företrädare för en allmänt tillgänglig förteckning över organisationer som uppger sig följa Safe harbor-principerna. Också alla slutliga beslut om att en organisation underlåtit att iakttä Safe harbor-principerna eller som gäller andra omständigheter till följd av vilka en organisation inte längre får delta i Safe harbor systemet tillhandahålls för allmänheten av handelsministeriet eller dess företrädare när de fått meddelande om besluten. Ovan nämnda andra omständigheter som leder till att en organisation eventuellt inte längre tillåts delta i Safe harbor-systemet är till exempel företagsköp och fusioner.

Enligt Safe harbor-principerna skall en organisation bland annat meddela den registrerade vilket ändamålet med att samla in och använda uppgifter om personen i fråga är samt ge den registrerade möjlighet att besluta om dessa personuppgifter får användas i ett syfte som inte är förenligt med det ursprungliga användningsändamålet eller lämnas ut till tredje man. Utgångspunkten är att principerna säkerställer att den registrerade har rätt att kontrollera de uppgifter som gäller honom och rätt att få felaktiga uppgifter korrigerade. De organisationer som förbundit sig att följa Safe harbor-principerna måste se till att personuppgifter skyddas och för varje organisations del måste det finnas förfaranden genom vilka iakttagandet av dataskyddsprinciperna säkerställs samt sanktioner om dessa principer inte iakttas.

Den registeransvariges garantier och kommissionens standardavtalsklausuler

Även om ett tredje land inte har konstaterats säkerställa en adekvat dataskyddsnivå på det sätt som avses i artikel 25 i personuppgiftsdirektivet, får en medlemsstat enligt artikel 26.2 tillåta överföring av personuppgifter till detta tredje land om den registeransvarige ställer tillräckliga garantier för att privatliv och enskilda personers

grundläggande fri- och rättigheter skyddas samt för utövningen av dessa rättigheter. De garantier som den registeransvarige ställer kan framgå av standardavtalsklausuler som används vid överföring av personuppgifter. Om någon annan medlemsstat eller kommissionen motsätter sig godkännandet av dessa garantier, kan kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 31.2 besluta om garantierna är tillräckliga. Kommissionen kan i enlighet med ovan nämnda förfarande också besluta att vissa standardavtalsklausuler erbjuder tillräckliga garantier för att dataskyddsnivån är adekvat. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa kommissionens beslut.

Kommissionen har börjat utarbeta standardavtalsklausuler som garanterar en tillräcklig dataskyddsnivå. Detta arbete utförs i enlighet med det kommittéförfarande som beskrivs i artikel 31.2 i personuppgiftsdirektivet.

1.2. Medlemsstaternas skyldigheter

Medlemsstaterna måste genomföra personuppgiftsdirektivet i sin nationella lagstiftning. Beslut som kommissionen fattar på ovan beskrivet sätt är bindande för medlemsstaterna. Utgångspunkten är att medlemsstaterna tillåter att personuppgifter överförs till ett sådant tredje land som kommissionen har konstaterat att säkerställer en adekvat dataskyddsnivå. En förutsättning för att det skall vara tillåtet att överföra personuppgifter är dock också att de nationella bestämmelser genom vilka personuppgiftsdirektivets övriga bestämmelser satts i kraft iakttas innan uppgifterna överförs. Datasekretessnämnden kan med stöd av 44 § personuppgiftslagen förbjuda en överföring av personuppgifter om inte nationella bestämmelser iakttagits vid behandlingen av de uppgifter som skall överföras.

Enligt kommissionens beslut om dataskyddsnivån i Ungern, Schweiz och Förenta staterna skall medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa besluten inom 90 dagar från att besluten tillkännagetts medlemsstaterna. Besluten har delgivits medlemsstaternas ständiga representanter den 27 juli 2000 och publicerats i

gemenskapens officiella tidning den 25 augusti 2000.

1.3. Föreslagna ändringar

I personuppgiftslagen finns det inte bestämmelser om att kommissionens beslut av ovan avsedd art är bindande vid en nationell bedömning av huruvida dataskyddsnivån är tillräcklig i ett tredje land. I lagen finns inte heller en uttrycklig bestämmelse om att det skulle vara tillåtet att överföra personuppgifter då standardavtalsklausuler som kommissionen godkänt används vid överföringen. Det har blivit aktuellt att föra in bestämmelser om denna fråga i lagen i samband med att kommissionen behandlat ovan beskrivna beslut om dataskyddsnivån i Ungern, Schweiz och Förenta staterna. När de principer som skall följas vid överföring av personuppgifter framgår klart och på ett uttömmande sätt av lagen ökar också öppenheten i behandlingen av personuppgifter. Av dessa orsaker föreslås att personuppgiftslagen kompletteras med bestämmelser enligt vilka en överföring av personuppgifter till ett tredje land kan grunda sig på kommissionens beslut om dataskyddsnivån i landet i fråga eller på att standardavtalsklausuler används. De föreslagna ändringarna har inga kostnadsverkningar. Någon skyldighet att till dataombudsmannen anmäla översändande av personuppgifter till ett tredje land finns inte om översändandet baserar sig på de kommissionsbeslut som nämnts ovan eller på klausuler i standardavtal.

2. Propositionens verkningar

Genom den föreslagna lagen preciseras personuppgiftslagens bestämmelser om när det är tillåtet att överföra personuppgifter till ett tredje land i enlighet med personuppgiftsdirektivet. Syftet med personuppgiftsdirektivet, vid sidan av skyddet av rätten till privatliv, är det fria flödet av personuppgifter förutom till andra medlemsstater i EU också till sådana tredje länder som säkerställer att dataskyddsnivån är adekvat i den mening som direktivet avser.

Dessa länder jämställs med medlemsstaterna i EU när det gäller rättigheter och skyldigheter och de skall behandlas på samma sätt. Personuppgifter kan fritt överföras till ett sådant tredje land som kommissionen i sitt beslut konstaterat att säkerställer en adekvat dataskyddsnivå. Antalet sådana länder blir större ju fler beslut kommissionen fattar i denna fråga. Också de standardavtalsklausuler som kommissionen godkänner kommer att underlätta de registeransvarigas möjligheter att översända personuppgifter till stater som inte hör till EU.

De registeransvariga skall enligt förslaget inte vara skyldiga att meddela dataombudsmannen sådana överföringar av personuppgifter till ett tredje land som sker på ovan nämnda grunder. Antalet tredje länder till vilka det kommer att vara tillåtet att översända personuppgifter utan anmälningskyldighet till dataombudsmannen kommer att öka ju fler beslut kommissionen fattar om dataskyddsnivån i länderna i fråga.

Kommissionen informerar medlemsstaterna om sina beslut. Kommissionens beslut publiceras också i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Dataombudsmannen skall ha till uppgift att utöver den övriga informationsverksamhet som hör till verksamhetsområdet offentligt tillhandahålla uppgifter om kommissionens beslut och de organisationer som anslutit sig till Safe harbor-systemet samt de standardklausuler som kommissionen godkänt.

En del tilläggsarbete förorsakas dataombudsmannen också av det internationella samarbetet i den panel för EU:s dataskyddsmyndigheter som har anknytning till Safe harbor-systemet. Det är fråga om dataskyddsmyndigheternas fria arrangemang inom ramen för vilket de kan ge instruktioner till de organisationer som anslutit sig till Safe harbor-systemet och även i övrigt i förhållande till dessa organisationer verka i syfte att befrämja genomförandet av Safe harbor-principerna.

Eftersom meningen är att de registeransvariga inte skall vara skyldiga att meddela dataombudsmannen vid överföring av personuppgifter när den sker i enlighet med kommissionens beslut eller standardavtals-

klausuler, förorsakar behandlingen av anmälningar om överföring av personuppgifter mindre arbete än förut för dataombudsmannen.

De föreslagna ändringarna har inga kostnadsverkningar.

3. Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har utarbetats som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet. Ett utlåtande om utkastet till proposition begärdes av dataombudsmannen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

22 a §. *Kommissionens beslut.* Enligt det föreslagna 1 mom. får personuppgifter över-sändas till stater utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorium och EES om Europeiska gemenskapernas kommission i enlighet med artikel 25.6 i personuppgiftsdi- rektivet har konstaterat att staten i fråga tryggar en tillräcklig dataskyddsnivå. Per- sonuppgiftsdirektivet tillämpas på en sådan behandling av personuppgifter som omfattas av gemenskapsrätten dvs. rättssystemet inom första pelaren i Europeiska unionen. Också ett beslut av kommissionen på basis av per- sonuppgiftsdirektivet om en tillräcklig nivå på dataskyddet i ett tredje land kan sålunda rikta sig enbart mot en sådan behandling av personuppgifter som genomförs inom den första pelaren. Personuppgiftsdirektivet till- lämpas inte på en sådan behandling av personuppgifter som genomförs inom Euro- peiska unionens andra och tredje pelare såsom en sådan behandling av personuppgif- ter som hänför sig till åtgärder som gäller den allmänna säkerheten, försvaret, statens sä- kerhet och statens verksamhet på straffrättens område och vilka avses i V och VI avdel- ningen i unionsfördraget.

En tillräcklig dataskyddsnivå kan tryggas genom den nationella lagstiftningen i staten i fråga eller genom internationella förpliktel- ser, i synnerhet sådana som ingåtts i samband med de förhandlingar som förts med kom- missionen i enlighet med artikel 25.5 i personuppgiftsdirektivet. Enligt artikel 25.2 i personuppgiftsdirektivet skall bedömningen av om skyddsnivån i ett tredje land är ade- kvat ske på grundval av alla de förhållanden som har samband med en överföring eller en grupp av överföringar av uppgifter. Härvid skall särskilt beaktas uppgiftens art, den av- sedda behandlingens eller de avsedda behandlingarnas ändamål och varaktighet, ursprungslandet och det slutliga bestäm- melselandet, de allmänna respektive särskilda rättsregler som gäller i ifrågavarande tredje land liksom de regler för yrkesverksamhet och säkerhet som gäller där.

Enligt artikel 25.4 kan kommissionen i en- lighet med det förfarande som beskrivs i artikel 31.2 konstatera att ett tredje land inte erbjuder en sådan adekvat skyddsnivå som avses i artikel 25.2. Medlemsstaterna skall härvid vidta de åtgärder som är nödvändiga för att hindra överföring av personuppgifter till ifrågavarande tredje land. Därför föreslås att det i 2 mom. bestäms att personuppgifter inte får över-sändas till stater utanför Euro- peiska unionens medlemsstaters territorium eller EES om Europeiska gemenskapernas kommission i enlighet med artikel 25.4 i per- sonuppgiftsdirektivet har konstaterat att staten i fråga inte tryggar en tillräcklig data- skyddsnivå. Kommissionen kan göra en bedömning av huruvida dataskyddsnivån är tillräcklig i hela den ifrågavarande staten el- ler till exempel en delstat eller endast i fråga om en viss typ av överföringar till ifrågava- rande stat. Av kommissionens beslut framgår i vilken omfattning det är förbjudet att över- föra personuppgifter till staten i fråga i varje aktuellt fall.

Kommissionens beslut publiceras i gemen- skapens officiella tidning. I Finland är det dataombudsmannen som skall ha till uppgift att informera om kommissionens beslut och vilka tredje stater som kommissionen genom ett beslut konstaterat att tryggar en tillräcklig dataskyddsnivå och vilka som inte gör det. Dataombudsmannen skall också informera om den förteckning som förs i Förenta sta- terna över de organisationer som förbundet sig att iakttä Safe harbor-principer.

23 §. *Grunder för undantag.* En med- lemsstat kan enligt artikel 26.2 i personuppgiftsdirektivet godkänna överfö- ring av personuppgifter till ett sådant tredje land som inte säkerställer en skyddsnivå som är adekvat enligt artikel 25.2 om den regis- teransvarige ställer tillräckliga garantier för att privatliv och enskilda personers grund- läggande fri- och rättigheter skyddas. Sådana garantier kan framgå av lämpliga avtalsklau- suler. I enlighet med detta föreskrivs i 23 § 7 punkten personuppgiftslagen att det är tillåtet att översända personuppgifter till stater utan- för EU och EES om den registeransvarige genom avtalsklausuler eller på något annat

sätt ger tillräckliga garantier för skyddet av individernas personliga integritet och rättigheter.

Artikel 26.3 i personuppgiftsdirektivet förpliktar medlemsstaten att informera kommissionen och de övriga medlemsstaterna om de överföringar av personuppgifter som tillåtits på grund av att den registeransvarige ställt tillräckliga garantier. I Finland skall överföringar av personuppgifter på denna grund enligt personuppgiftslagens 36 § 2 mom. 1 punkt anmälas till dataombudsmannen. Om dataombudsmannen sedan han fått anmälan anser att personuppgifter enligt 23 § 7 punkten får översändas till en stat som inte hör till EU eller EES, skall han meddela detta till kommissionen och medlemsstaterna i enlighet med 10 b § förordningen om data-sekretessnämnden och dataombudsmannen (432/1994).

Om kommissionen eller någon av de andra medlemsstaterna anser att skyddsgarantierna inte är tillräckliga, fattar kommissionen ett beslut i frågan i enlighet med det förfarande som avses i artikel 31.2. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa kommissionens beslut. Det föreslås att till paragrafens 7 punkt fogas som tilläggsförutsättning för den nuvarande grunden för överföring av personuppgifter att kommissionen inte har konstaterat att garantierna för skyddsnivån är otillräckliga.

Enligt artikel 26.4 i personuppgiftsdirektivet är det möjligt att översända personuppgifter till stater utanför EU också om kommissionen i enlighet med det förfarande som beskrivs i artikel 31.2 beslutar att vissa standardavtalsklausuler ger tillräckliga garantier för en adekvat datasäkerhetsnivå. Ovan nämnda garantier ges av såväl avsändaren som mottagaren av uppgifter. Medlemsstaterna skall enligt artikel 26.4 vidta nödvändiga åtgärder för att följa kommissionens beslut. Därför föreslås att

denna grund för undantag för överföring av personuppgifter fogas till paragrafen som en ny 8 punkt.

Det föreslås att det inledande stycket i paragrafen justeras så att det hänvisar till såväl 22 § som till föreslagna 22 a §.

2. Ikraftträdande

Kommissionens beslut om tryggande av nivån på dataskyddet i tredje land är förpligtande för medlemsstaterna. Enligt de kommissionsbeslut som gäller en tillräcklig nivå på dataskyddet i Ungern, Schweiz och Förenta Staterna skall medlemsstaterna genomföra de åtgärder som ett iakttagande av besluten kräver, inom 90 dagar från den dag då dessa har delgivits medlemsstaterna. Besluten har delgivits medlemsstaternas ständiga representanter den 27 juli 2000 och publicerats i gemenskapens officiella tidning den 25 augusti 2000. Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjlig efter att den har antagits och blivit stadfäst.

3. Lagstiftningsordning

Genom den föreslagna lagen kompletteras bestämmelserna om de förutsättningar under vilka det är tillåtet att översända personuppgifter till stater utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorium och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Genom att i lagen på detta sätt precisera behandlingen av personuppgifter förstärker man också skyddet av privatlivet vid behandling av personuppgifter. Den föreslagna lagen står också i övrigt i samklang med grundlagen och kan således stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan förlägg Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av personuppgiftslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i personuppgiftslagen av den 22 april 1999 (523/1999) i 23 § det inledande stycket
samt 6 och 7 punkten samt
fogas till lagen en ny 22 a § och till 23 § en ny 8 punkt som följer:

22 a §

23 §

Kommissionens beslut

Personuppgifter får översändas till stater utanför Europeiska unionens medlemsstater territorium eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, till den del som Europeiska gemenskapernas kommission i enlighet med artikel 3 och 25.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter, nedan personuppgiftsdirektivet, har konstaterat att staten i fråga tryggar en tillräcklig dataskyddsnivå.

Personuppgifter får inte översändas till stater utanför Europeiska unionens medlemsstater territorium eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om kommissionen i enlighet med artikel 3 och 25.4 i personuppgiftsdirektivet har konstaterat att staten i fråga inte tryggar en tillräcklig dataskyddsnivå.

Grunder för undantag

När det inte är möjligt att översända uppgifter med stöd av 22 eller 23 § kan personuppgifter likväl översändas, om

6) översändandet sker från ett register i fråga om vilket rätten att på allmänna eller särskilda grunder erhålla information har reglerats särskilt,

7) den registeransvarige genom avtalsklausuler eller på något annat sätt ger tillräckliga garantier för skyddet av individernas personliga integritet och rättigheter och kommissionen inte i enlighet med artikel 3 och 26.3 i personuppgiftsdirektivet har konstaterat att garantierna är otillräckliga, eller

8) vid översändandet används i artikel 26.4 i personuppgiftsdirektivet avsedda standardavtalsklausuler som kommissionen godkänt.

Denna lag träder i kraft den 2000.

Helsingfors den 6 oktober 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Johannes Koskinen*

*Bilaga
Parallelltexter*

Lag

om ändring av personuppgiftslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i personuppgiftslagen av den 22 april 1999 (523/1999) i 23 § det inledande stycket
samt 6 och 7 punkten samt
fogas till lagen en ny 22 a § och till 23 § en ny 8 punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

22 a §

Kommissionens beslut

Personuppgifter får översändas till stater utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorium eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, till den del som Europeiska gemenskapernas kommission i enlighet med artikel 3 och 25.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter, nedan personuppgiftsdirektivet, har konstaterat att staten i fråga tryggar en tillräcklig dataskyddsnivå.

Personuppgifter får inte översändas till stater utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorium eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om kommissionen i enlighet med artikel 3 och 25.4 i personuppgiftsdirektivet har konstaterat att staten i fråga inte tryggar en tillräcklig dataskyddsnivå.

23 §

Grunder för undantag

När de i 22 § nämnda förutsättningarna inte uppfylls kan personuppgifter likväl översändas, om

6) översändandet sker från ett register i fråga om vilket rätten att på allmänna eller

23 §

Grunder för undantag

När det inte är möjligt att översända uppgifter med stöd av 22 eller 22 a § kan personuppgifter likväl översändas, om

6) översändandet sker från ett register i fråga om vilket rätten att på allmänna eller

särskilda grunder erhålla information har reglerats särskilt, *eller*

7) den registeransvarige genom avtalsklausuler eller på något annat sätt ger tillräckliga garantier för skyddet av individernas personliga integritet och rättigheter.

särskilda grunder erhålla information har reglerats särskilt,

7) den registeransvarige genom avtalsklausuler eller på något annat sätt ger tillräckliga garantier för skyddet av individernas personliga integritet och rättigheter *och kommissionen inte i enlighet med artikel 3 och 26.3 i personuppgiftsdirektivet har konstaterat att garantierna är otillräckliga, eller*

8) vid översändandet används i artikel 26.4 i personuppgiftsdirektivet avsedda standardavtalsklausuler som kommissionen godkänt.

Denna lag träder i kraft den 2000.
